

Locuint'a Redactorului

si

Cancelari'a Redactiunii

e in

Strat'a tragatoriului [Lé-
vészköze], Nr. 5.

Scrierile nefrancoate nu se voru
primi decata numai de la corespun-
dintii regulari ai „Federatiunii”.
Articolii trimisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va, esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune

Pre trei lune . . . 8 fl. v.

Pre siese lune . . . 6 „ „

Pre anulu intregu . . . 12 „ „

Pentru Romanii :

prea. intregu 30 Fr. = 30 Lei n

„ 6 lune 16 „ = 16 „ „

„ 3 — 8 „ = 8 „ „

Pentru insertiuni :

10 or. de linia, si 30 or. taoca tim-
brale pentru desce-care publica-
tiune separatu. In loculu deschis-
20 or. de linia.

Unu esemplariu costa 10 cr.

Pest'a, 4./16. aprile, 1872.

Precum anunciasemu in unulu d'in Nrii tre-
cuti ai diuariului nostru, Majestatea Sa impera-
tulu inchiaia asta-di la 1 ora d. m. diet'a Unga-
riei. Discursulu de tronu lu vomu impartesi in
Nr. venitoriu.

Orisonulu d'in nordu-ostulu Europei incepe
a se accoperi cu nori fortunosi. Officiulu esterne-
loru d'in Vien'a primu in cursulu septemanei tre-
cute sciri forte neliniscitorie d'in Petropole. Dupa
una versiune, rolulu principalu in aceste sciri l'ar
fi jocatu Roman'a, era dupa alt'a Gallici'a. Nu
incape neci cea mai mica indoieala, ca de unu
tempu incoce press'a nationale rusesca era e
forte iritata, si diuariulu „Börsenzeitung“ ceru
in tempulu abid trecut, ca Russi'a se recascige de
la Austri'a pamentulu ruteniloru d'in Gallici'a si
Bucovin'a, si acest'a pentru cuventulu, ca neutra-
lisarea Marei-Negre nu offere equivalentu suffi-
centu pentru neutralitatea Russiei observata in
resbelulu d'in urma intre Franci'a si Germani'a.
D'intre poterile europene ce e dreptu Russi'a e
uniculu statu, care are mana libera, si asiè pote
face tote dupa bunu placulu seu, precum a facutu
acest'a si cu renunciarea conventiunei de la Pa-
risu, privitoria la neutralizarea Marei-Negre.

Intre mennonitii d'in guvernamentulu Tauri'a,
in Russi'a, domnesce miscare forte viua; acesti-a
adeca voiescu a emigra in Americ'a. Ei au si in-
ceputu negocia in acesta privintia cu consuli
anglesi si americani, numai catu ca nu sunt inca
decisi, unde se se asiede, in statele unite seu in
Cannad'a. Caus'a acestei miscari e introducerea
obligamentulu militariu generalu, dupa care pre-
venitoriu si mennonitii voru fi chiamati sub arme,
intocmai ca si cei-a-lalti suditi rusesci.

Cestiunea confiniaria serbesca devine d'in ce
in ce mai acuta. Dupa scirile d'in Belgradu, Port'a
concentreaza truppe la Zvornicu si Sieniti'a. Miculu
fortu Mali-Zvornicu e unu meru de certa pericu-
losu; dupa dreptu elu apartiene serbiloru, inse in
fapta lu posedu turcii si nu voiescu a-lu lasa
d'in mana. Deci Serbi'a pasiesce forte energicu
cont'a acestei procederi a Turciei, si incurcatur-
ele, ce voru proveni d'in acesta affacere neinsem-
nata, sunt necalculabile. Daca aruncamu una pri-
vire fugitiva a sup'a situatiunii d'in Balcanu, pre-
totindenea nu intelnimu alta ce decatu ferbere si
amaritiune intre semintele slave date preda arbi-
triuulu turcescu, emigrari cu radicat'a d'in Bosni'a
si Bulgari'a, strafarmarea besericeloru crestine in
casarme turcesci, etc. Acum, daca Serbi'a resuscita
chiaru acum'a cestiunea Zvornicului, momentulu
intru atat'a e bine alesu, incatu Port'a va fi silita
prin propri'a sa situatiune a face destulu cererii
guvernulu serbescu, si acest'a cu atatu mai ver-
tosu, cu catu dupa despusetiunile tractatulu d'in
1831 Serbi'a are dreptu nedisputabilu a sup'a
loculu d'in cestiune. Si a nume in acestu tractatu
s'a statoritu, ca fluviulu Drin'a are se formeze
confiniulu vesticu intre Serbi'a si Turci'a, prin ur-
mare tote satele si orasiile de pre malulu dreptu
alu Drinei se fia proprietatea Serbiei. Mali-Zvor-
nicu jace ce e dreptu pre tiermurulu dreptu, dar'
cu tote acestea elu se afla inoa si acum'a in po-
sessiunea guvernulu turcescu; dreptu-ace'a gu-
vernulu serbescu nu pretinde nemic'a alta ce de-
catu numai dreptulu seu. Considerandu marea
ferbere ce existe in intru si afara de barierele
Serbiei cont'a Turciei, ar' fi forte periculosu pen-
tru Porta, daca ar' abusa pre multu cu pacienti'a
natiunii serbesci.

Miscarea carlistiloru in Cataloni'a nu e asiè
nepericulosa, precum o presinta depesiele officiose
d'in Madridu. Dupa scirile d'in Parisu adeca cabi-
netulu Sagasta s'a aflatu constrinsu a invita gu-
vernulu francesu spre a lua mesure de precautiune
la confiniile d'intre Franci'a si Ispani'a. Thiers
s'a si grabitu numai decatu a provoca autoritatele
confiniarie, ca se retransita pre fugarii ispanioli in
provinciele baschice spre a fi detienuti si internati
a'ole. Aci avemu a mai adauge, ca generalulu
Zabala, cunoscutu d'in resbelulu civilu de mai

nainte pentru neenerg'i'a sa, acum e numitu minis-
tru de resbelu, una impregiarare, carea cu greu
va contribui spre suprimarea miscariloru revolu-
tiunarie, cari si-redica capu mai in tote unghiu-
rile Ispaniei.

Unu correspondentu in Constantinopole alu
diuariulu „A. A. Ztg.“ impartiesce scirea, ca
guvernulu romanu a dat unu par'ogiatu seu
Stratu d'in Constantinopole. Despre motivele ace-
stei resolutiuni a cabinetulu romanu cercula sciri
forte picante, pre cari correspondentele le retrace,
de ora ce inu-si se indoiesce despre autenticitatea
loru. Un'a inse e siguru, ca principele Carolu are
forte pucieni omeni adicti in cari se se pota in-
crede absolutamente. Totu acestu correspondentu
mai comunica, ca domnitoriulu Carolu va merge
la Livadi'a, pentru a cerceta in persona pre tiaru-
lu Russiei.

Conferinti'a advocatiloru romani.

Idea asociariloru pentru diferitele clase de omini o
avemu adi la ordinea dilei.

Ori-ce interesu de natura omogena pentru mai multi
cerca asta-di a fi reprezentatu si validatu de catra totu
atate reuniuni sistematice.

Se intrunescu pentru aliantia barbatii politici chiaru
asiè ca sodalii, ori ca tieranii agronomi.

Toti se punu astu-feliu in legatura soldaria pentru
prosperarea interesulu loru comunu.

Ca-ci motorulu totoruru asociariloru este : „unde e
unulu nu e potere, — unde-su duoi potere
crestece

De unde cu bucuria salutu initiativ'a colegiloru mei,
dloru avocati Arone Densusianu si Ioane Romanu,
ca si avocatii romani d'in imperiulu Ostr-Un-
guriu se se intrunescu in o conferintia la Alb'a-Iuli'a
pentru diu'a de 2. maiu nou, anulu curentu.

Conferinti'a acest'a apoi va se resulte o Reuniune
formale pentru avocatii romani d'in dis'a mo-
narcia.

Acest'a o voimu si o dorimu d'in intregu sufletulu
nostru.

Aderamu la ideea, ca avocatii romani d'in
acestu imperiu mosaicu se fia unu corpu solidariu, precum
se dice „unu trupu si unu sufletu,” dandu de aci incolo
semne de propri'a loru esistintia ca atari; ca-ci diu
ne-amu saturatu degi a mai trece numai de „magyar
üggyvéd (advocatu magiaru),” precum adeca ne porelescu
functionarii magiari nu numai in viet'a sociale, dar' chiaru
si in verdictele loru, de cari am la mana cu gramad'a.

Loculu indicatu inca este potrivit, ca-ci cetatea Alb'a-
Iuli'a mai ca face centrulu partiloru locale de romani; a
fara de acest'a caile de comunicatiune sunt bune, ori-ce li-
nia se luamu.

Avemu inse scrupulii nostri — si se ni se creda cu
dreptu cuventu — pentru terminulu prefisu pre 2. Maiu
nou a. c.

Eca pentru ce :

„Societatea fondulu pentru unu teatru romanu ciscar-
patinu“ si-tiene adunarea sa generale la Satu-Mare in l.
si 2. Maiu;

„Associatiunea d'in Aradu pentru cultur'a si conver-
sarea poporulu romanu“ a convocatu o adunare generale
extraordinaria pre 3. Maiu;

Era Sinodele gr. or. a 3. eparele au a se intruni
pentru diu'a de 5. Maiu.

Acum avocatii romani, si eminaminte cei d'in comi-
tatele Satu-Mare, Marmati'a, Chioru, Bihoru si giuru,
cari au angagiaminte pentru adunarea de la Satu-Mare, nu
potu face parte d'in adunarea advocatiloru, — si vice-versa.

Cei d'in partile Aradulu, Temisiulu, Torontalulu si
d'in giuru, fiindu totu de odata membri si ai Associatiunei
d'in Aradu, nu se voru potè presentá la un'a seu la alta
adunantia. Probabila este, ca se voru presentá in unu nu-
meru mai insemnatu la adunarea cea mai de aproape, ce va
fi in Aradu.

In fine avocatii cei d'in locurile mai indepartate de
Sabiulu, Aradu si Caransebesiu, in caletatea de deputata,
voru avé a plecá de la locurile loru cu 2—3 dfile mai
inainte, pentru a se potè presentá la sinodu pre diu'a de
5. Maiu, — neremanendu-li tempu fisicu spre a merge
si la Alb'a-Iuli'a si spre a se potè reinforce de acolo la

sinodu, mai avendu in vedere si aceea ca conferintiele
advocatiloru inca voru dura mai multe dile.

Eca dara scrupulii nostri justificati in privintia ter-
minulu.

Li-am datu expresiune in propriulu meu diurnalu inca
atunci, candu am publicatu primulu Avisu pentru ter-
minulu de 5. Maiu, li-am datu-o si candu am comunicatu
alu doilea Avisu pentru noulu terminu de 2. Maiu.

Asemene au facutu si celelalte onorabile redactiuni
romane.

Prin urmare era bine, daca dnii convocatori in con-
sideranti'a diselor exceptiuni ar fi pusu pentru tienerea re-
spectivei conferintie unu altu terminu, mai acomodat.

Estu-modu conferinti'a de siguru va fi mai cer-
cetata, ceea ce — credemu — aru dori chiaru si doii ini-
tiatori.

Acest'a inse pana acum'a nu s'a facutu; altmintrea nu
va fi tardu neci de aci inainte.

Dupa aceste modeste observatiuni voia se trecu la me-
ritulu lucrulu.

Vorb'a este : ce vomu avé a face la confe-
rinti'a advocatiloru romani?

Me gandiam, ca dnii initiatori facundu convocarea, voru
se iee asupra-si si sarcin'a a ni presentá in publicitate unu
programu ore-care, ca astu-feliu cei interessati se pota me-
ditá nitielu tempu asup'a acelu-a.

Era binevenitu unu programu, pentru ca se se acce-
lereze lucrurile conferintiei, ma era chiaru necessariu daca
nu este scopulu a se revoca terminulu, — pentru ca intre
terminulu conferintiei si intre celu alu sinodeloru este unu
intervalu numai de 2. dfile.

Am acceptatu si totu am mai acceptatu; dara vedien-
du, ca neci d'in partea dloru initiatori, neci d'in partea
altoru barbatii de specialitate nu se mai ficsza directiunea
lucrariloru acelei conferintie: mi permitu voi'a, ca unulu
d'intre cei ce apretiescu multu ideea unei astu-feliu de
conferintie, a dá expresiune unoru pareri si principie mar-
candu tienut'a nostra la acea intrunire.

Tote acestea inse numai si numai ca opiniunile mele
particulari, departe fiindu de mine intentiunea a dascali
lumea cu ele.

Asiè-dara ce vomu avé a face la confe-
rinti'a advocatiloru romani?

Dupa mine avocatulu romanu d'in acestu imperiu, in
vederea impregiariloru specifice ce le avemu, are doue
deterintie :

Un'a : catra natiune si patria, era alt'a : catra clien-
tii sei.

La cea d'antaiu avocatulu romanu este si dupa posi-
t'a sa independinte, precum si dupa sciintiele sale politice,
trebuesce se fia a prigulu aperiatoriu alu in-
tereselor natiuneisiale patriei sale;
era in consciinti'a celei-lalte deterintie, dupa sciin-
tiile sale de dreptu positivu si dupa juramentulu facutu,
este si trebuesce se fia credintiosulu promeva-
toriu alu causeloru partiloru litiganti.

Acestu principiu generale si totu de odata necontes-
tabile va se servesca de fundamentu programulu
ce lu vomu urmari, si prin urmare :

dupa mine eca ce vomu avé a face la con-
ferinti'a advocatiloru romani :

(Finea va urma.)

Camera representantiloru Ungariei.

Siedinti'a de la 12. aprilie, 1872.

Presiedintele P. Somssich deschide siedinti'a la
10 ore a. m. D'intre ministrii sunt de facia : Lónyay,
Tóth, Pauler, Kerkapoly, Tisza, Bittó si Szlávy.

Dupa verificarea processulu verbalu d'in siedinti'a
trecuta, presiedintele anuncia ca Majestatea Sa imperatulu
va primi mane la 2 ore d. m. deputatiunile gratulatorie
ale camerei.

Mai multi deputati presinta petitiuni, cari se trecu la
comisiunea petitiunaria.

Danielu Irányi dice, ca au trecut optu dile, de-
candu a interpellatu guvernulu in caus'a dissolverei dietei
croate, si acestu-a inca totu n'a respunsu, propune deci, ca
camera se primesca urmatoriulu proiectu de resolutiune :
„Camera desaproba lenevirea ministrulu-presiedinte si a
celui croatu-slavonu, si-i indruma ca in 24 de ore se res-

punda la întrebările adresate lor. — Proiectul se va tipări.

Ministrul cultelor **Pauler** prezintă camerei rațiunii despre fondurile, ce stau sub administrațiunea ministerului pentru culte și instrucțiune publică.

Dr. **Svetozaru Milețiciu** interpellează pe ministrul de justiție, dacă e aplecat să dispună, că puscărija judecatilor pentru politica de la Vatu, s'au să se strafome, s'au să se strapuna era la Pest'a; pentru că mortalitatea e abnorma în temnița acea, și a dispune, că tractarea delincentilor politici să fie mai umana, și să li se conceda preambulara și scald'a? Apoi interpellează pe ministrul de comunicațiune, dacă e aplecat să ducă calea ferrată de la Chichind'a-Panciov'a și preste **Basahidu** și **Melenche**?

La această interpelațiune ministrul de comunicațiune **Tisza** răspunde, că s'au făcut dispozițiuni în privința orasiului **Melenche**. Camera i'ă actu despre răspunsul ministrului.

Mauritiu Jókay interpellează pe ministrul de interne, dacă voescă să dispună, că unu bratiu isolatu alu Danubiului, în care ap'a nu pote curge, prin urmare este foarte periculoasă pentru sanetatea locuitorilor, să se reguleze.

Ministrul **Tóth** răspunde, că va dispune tote cele necesare.

Stefanu Pavlovičiu roga camera, să provoacă comisiunea petiționară, că această se raporteze mană a sup'r'a petițiunii orasiului **Neoplant'a**, pentru că estu-modu camera să potă decide a sup'r'a acestei petițiuni.

Aristidu Máttyus interpellează pe ministrul de justiție, dacă voescă să jimmultiescă personalulu la tribunalele de prim'a instanță conformu trebuinței?

Vincentiu Babesiu interpellează pe ministrul de interne, dacă scie că oficialii de la administrațiunea comitatelor **Temesior'a** și **Carsasiu** apesa forte poporul romanu și voescă a dispune, că să încete aceste abuzuri? **Aless. Kórmendy** interpellează pe ministrul cultelor într'o cauză scolară.

Franciscu Hazman adresează ministrului de comunicațiune doue interpelațiuni în cauz'a unor rețele de căli ferrate.

Ministrul **Tisza** răspunde la această interpelațiune și camera i'ă actu despre răspuns.

Presedintele **Somssich** anunță că în 16. l. c. d. m. la 1 ora Majestatea Sa imperatulu va închide diet'a în persona, în sal'a castelului prin unu discursu de tron. Roga deci pe deputati să se infaciese în numeru câtu mai mare.

Iosifu Madarász se provoacă la art. IV alu legii d'în 1848, care dispune că diet'a să se închiasă în Pest'a, și la legea, care sună despre colorile flămurei nationale, și dechiară, că cei ce s'iedu în stang'a extrema, asi'ă numit'a partida d'în 1848, la finea sesiunii dietale, spre ascultarea discursului de tron, nu se va infaciesă în altu locu, decât aici în camera. (Miscare. Contradictere d'în mai multe părți.)

Colomanu Széll prezintă raportulu comisiunii centrale despre proiectele de legi în privința unor căli ferrate. Raportulu se va tipări.

Ernestu Simonyi propune, că aceste proiecte de lege, cu intreruperea ordinei dllei, numai decâtu să se debata și delibere.

Colomanu Széll, d'înce ca această, d'în scurtîmea tempului, nu se pote și roga camera să respingă propunerea lui **Simonyi**, ce se și intempla.

Ladislau Szögyenyi prezintă raportulu comisiunii de 15 despre procedur'a criminală provisoria; raportulu se va tipări.

Camera trece apoi la ordinea dllei: continuarea debaterii speciale asup'r'a proiectului de lege electorală.

Ludovicu Csérnátóny polemizează contr'a unor deputati d'în stang'a extrema, cari voiescu suffragiulu universalu și recomandă propunerea sa.

Ministrul de interne, **Tóth**, prin una vorbire lungă polemizand contr'a mai multor deputati combatenti, pledează pentru proiectulu seu de lege electorală și roga camera să lu-accepte precum este.

Presedintele d'înce, că după ce au vorbitu toti, caroru-a li s'ă convenit cuventulu dechiară și întreba că primescă camer'e intruducțiunea părții prime a proiectului de lege electorală, propusă de comisiunea centrală?

Doue-dieci deputati d'în stang'a extrema voindă votisare nominală rezultă, că 181 deputati votează cu „da,” 138 cu „ba.” Propunerea comisiunii centrale se primescă deci cu majoritate de 44 voturi.

Siedinti'a se redică la 2 ore d. p. Presedintele roga deputatii să remana în sala, pentru a țiené una siedinti'a secreta.

Siedinti'a de la 13. aprilie, 1872.

Presedintele **Somssich** deschide siedinti'a la 10 ore a. m. D'între ministri sunt de față: **Lónyay**, **Kerkapoly**, **Tóth**, **Szlávy**, **Bittó**, **Pauler**, **Tisza** și **Wenckheim**.

După verificarea procesului verbalu d'în siedinti'a trecută presedintele anunță, că deputatul **Bóer** și depune mandatulu. (Illaritate mare). Apoi prezintă registrulu de optu

cole a tuturor interpelațiunilor, proiectelor de rezoluțiune și a proiectelor de legi, cari încă nu s'au delibereți până acum'a. Registrulu se va distribui.

Ales. Nehrebeczky, prezintă doue petițiuni ale cetății **Ungvár**, cari se predau ministrilor competinți.

Contele Franciscu Berényi interpellează pe ministrul de comunicațiune dacă are intențiunea a ducă în deplinire proiectulu de lege referitoriu la calea ferrată nord-vestică.

Nicolau Massimoviciu interpellează pe ministrul de justiție, dacă voescă a se ingriji, că în **Neoplant'a** s'au în giurulu ei să se infintieze una curte de jurati pentru delicta de presă?

Nicolau Fassy interpellează pe ministrul de interne în cauz'a dissolverei nelegale a unei adunări populare în comitatulu **Zala**.

Adamu Lázár urgează răspunsurile la mai multe interpelațiuni, ce a adresatu diferitelor ministri.

Blasiu Orban interpellează pe ministrul de interne, dacă voescă a annullă pretința restauratiune ilegală a oficialilor în scaunulu **Ódessa**.

Michaiu Tancsics interpellează pe ministrul de instrucțiune, dacă e aplecat să pună în bugetu unu milionu de florini pentru infintierea de orfanotrofe în Pest'a, în care coplii să invetie unguresce?

Stefanu Pavlovičiu interpellează pe ministrul de culte, dacă voescă a convocă congressulu prossimu serbescu numai pentru alegerea patriarcului?

Interpelațiunile se voru comunică ministrilor concerninți.

Ministrul de comerțiu **Szlávy** răspunde la interpelațiunea lui **Col. Tisza** în cauz'a oficialulu de telegrafia d'în **Dobritinu**.

Colomanu Tisza nu e indestulitu cu răspunsulu ministrului, înse după unele observări ale ministrului, camera i'ă actu despre răspuns.

Ministrul-presedinte **c. Lónyay** răspunde la interpelațiunile, deputatilor **b. Ludovicu Simonyi**, **Danielu Irányi** în privința dissolverei dietei croate și d'înce, între alte multe, că are speranța că la alegerile venitorie voru reesi astfel de patrioți că deputati, și voru formă majoritatea dietei croate, cu cari guvernulu ungurescu d'în Pest'a pote face vreo treabă; și la interpelațiunea lui **Milețiciu** în privința **Lonjsko-Polje**. După ce interpelantii facu unele observări, camera i'ă actu despre răspunsulu ministrului.

Béla Perczel propune, că petițiunile ce mai sunt nedeliberate să remana pentru sesiunea dietale venitoria și luni'a venitoria camera să se ocupe numai cu trebile și computurile sale. Propunerea se primescă, și cu această siedinti'a se redică la 12¹/₂ ore m.

Siedinti'a de la 15. aprilie, 1872.

Presedintele **P. Somssich** deschide siedinti'a la 10 ore a. m. D'între ministri sunt de față: **Lónyay**, **Kerkapoly**, **Bittó**, **Pauler**, **Szlávy**, **Tisza** și **Tóth**.

După verificarea procesului verbalu d'în siedinti'a trecută, presedintele anunță, că deputatiunea emissa de camera pentru a felicită Maj. Sale f'ă primită.

Notariulu **Colomanu Széll** cetesce răspunsulu Maj. Sale, și camera lu-primescă între acclamațiuni însufletite.

Mai multi deputati prezintă petițiuni, cari se predau comisiunii petiționare.

Ioan Kiss interpellează pe ministrul de finanțe în cauz'a unor proprietati ale statului, a caroru vindere nu s'ă ratificatu.

Adamu Lázár interpellează pe ministrii de finanțe și comunicațiune în cauz'a cladirii drumurilor miserabile la salinele de la **Paraidu**.

Danielu Irányi prezintă urmatoriulu proiectu de rezoluțiune: considerand, că guvernulu n'a răspuns la una multime de interpelațiuni, că n'ă facutu raportu a sup'r'a mai multor petițiuni, camera și-esprima desaprobarea sa pentru această întârziere.

Ministrul de finanțe **Kerkapoly** răspunde la interpelațiunea deputatulu **Muzalay**. Interpelațiile e indestulitu cu răspunsulu ministrului.

Ministrul de finanțe **Kerkapoly** răspunde apoi la interpelațiunea lui **Svetozaru Milețiciu** în cauz'a tarifelor d'în **Croati'a** și rectifică procederea guvernului observată în această privință. Camera i'ă actu despre răspunsulu ministrului.

Ministrul-presedinte **Lónyay** promitte a presintă în sesiunea dietale viitoria proiectele despre regularea trebelor de bancă.

Svetozaru Milețiciu prezintă urmatoriulu proiectu de rezoluțiune: Camera însărcineze pe ministrul-presedinte, că actele referitorie la procesulu fostulu banu **Rauch** contr'a diariului „**Zatocsnik**”, în cauz'a **Lonjskopolje**, și parerea barbatilor cunoscutori de lucră, să se pună pe mes'a camerei spre vederea deputatilor. — Proiectulu se va depune în archivu d'impreună cu celelalte scrisori ale camerei. — Camera trece apoi la ordinea dllei.

Virgiliu Szilágyi prezintă raportulu comisiunii pentru revisiunea computurilor dechiarand că comisiunea d'în cesțiune a aflatu computurile până la 31. dec. 1871.

în ordinea cea mai bună; propune deci, ca cassariulu camerei să se dea absolutoriulu. Camera primescă această propunere.

Presedintele **Somssich** face apoi raportulu a sup'r'a activității camerei și finescă cu o vorbire de închiare.

Eduardu Zsedényi exprima, în numele camerei, presedintilor și notarilor camerei multumit'a, amicetii și recunoscinti'a acelei-a pentru zelulu, tactic'a și activitatea lor dezvoltată în această sesiune dietale.

Procesulu verbalu alu acestei siedinti se verifică numai decâtu și cu această siedinti'a se redică la 1 ora d. m.

Scurtu extrasu

d'în discursulu deputatulu nationalu **Vinc. Babesiu**, rostitu în Camera Dietei unguresci în 5. și 6. aprilie 1872. La desbaterea specială a sup'r'a proiectulu de lege electorală.

Onorabila Camera! N'am avutu de cugetu a luă cuventulu la cesțiunea de față, dar' s'au d'înce de unii dni, și a nume de dd. **A. Romanu**, **Col. Ghiczy**, **M. Jókay** și **M. Tancsiciu** astfelu de lucruri, cari nu este permis a le lasă fără răspuns.

Ce se atinge de respicațiunile stimabilulu meu amic **Aless. Romanu**, mai antăiu de tote am a observă că — par' că n'ar fi fostu cu cale, a vorbi și pentru altii, căci — celu pucinu pre câtu sciu eu, n'ă fostu impoteritu la această.

Doue a afirmat dlu **Romanu**, pre cari nu le potu ignoră; un'a d'înce, că noi n'am fi starnitu pentru votulu universal, dacă altii nu veniau a staruf; pentru că nici d'înce, nici alegătorii dsale, nici preste totu poporul romanu, în momentu, nu semtu lips'a de votulu universal. — Eu sum cu totul de alta părere. Eu asi'ă sciu, că noi avem în program'a noastră libertatea și democratia; pre temeiulu acestorua, dacă nu se facea d'în alta parte, eu veniam a face propunere pentru votulu universal.

Poporul nostru — multu are să cascade prin votulu universal; nrulu alegătorilor nostri — de-si n'avemu proletariatu, totu s'ar' urcă la întreit, mai vertosu în părțile mai seracutie, precum este tocmai **Bihorul** și — **Transilvani'a**, unde multu popor avem cu posesiuni forte mici. Nu pote să fie deci această considerațiune unu lucru indiferente pentru noi.

Alt'a ce nu potu aprobă d'în partea amiculu meu **Romanu**, e, candu d'înce spune că noi deputatii nationali ocupăm locu în această parte a Camerei, nu pentru că am un apartiență la această, ci pentru că d'încolo nu ni s'ă facutu locu pre care să-lu potem ocupă cu demnitate.

Eu altfelu pricepu lucrulu. Eu sciu că program'a noastră este liberală-democratică; sciu deci că loculu meu este acolo, unde se apera principiile liberali și democratice, adeva de asta parte a Camerei. Dacă d'înce se sustien principiile mai liberali de câtu d'încolo, apoi eu asi'ă cred, că aici este loculu nostru natural!

După una polemia mai lungă contr'a deputatulu **Col. Ghiczy**, oratorele continua:

On. D. Ghiczy crede că amiculu meu **Aless. Mocioni** numai atunci ar avé dreptu a se plange contr'a acelor deputati d'în stang'a, cari tocmai pentru existința nationalitatilor și cauz'a lor, nu voru a concede votulu universal, — numai atunci, dacă d'însulu respică susu și potericu, că nu este cauză d'ă se teme cine-va de nationalități, că ele nu nutrescu tendințe separatistice, — după ce înse și **Mocioni** și **Romanu** au recunoscutu ne-mulțumiri și neodihna la nationalități, crede că acei dd. deputati nu fără cauză au pronunțatu temeri de nationalități.

Se-mi ierte dlu condeputatu și on. Camera, dar' marturiscă că me miru, cum dlu **Ghiczy** n'ă observatu în cuventarea dlui **Mocioni** tocmai acelu pasagi, carele mai multu cuprinde de câtu o simplă declarațiune că cea pretință, cuprinde dovéd'a despre intimulu necsu, intim'a solidaritate și reciprocitate între poporele patriei! Eu însă-mi, nu o data am avutu ocaziune a respică și a dechiară aici totu această; nu odata vi-am spus și aretat, că între natiunea mea și cea magiara există unu astfelu de necau de reciprocitate, în câtu dvostra nu sunteți în stare a face romanilor vre-unu reu, prin carele se nu vatemati și natiunea magiara, și că — totu binele ce ni-lu faceti noe, este și spre folosulu magiarilor. Căci în tr'a de veru există între ambele sementte o atare solidaritate istorică, în câtu un'a fără alta nu pote să existe și să prospereze (Aprobări generale.) Eu, domnilor, vi-am spus atunci, candu a fostu vorb'a despre politic'a guvernului în cauz'a **Franciei**, că — eu multu mai sinceru mi iubescu nationalitatea mea, de câtu că să me bucuru de reulu natiunii magiare; (Aprobare.) — căci a diendu magiarulu, în admo'u linia este spusu perirei și romanulu (Aprobări generale.) Eu vi vorbesc d'în corvictiune; nu vi d'înce vorbe goale, ci cea mai invederată realitate. (Placere generale.) Si de aceea repetind d'înce: Să nu cugete cine-va că face unu servitiu magiarimei, candu isbește în nationalități; căci acelu-a isbește în patri'a in-

trăga! (Aprobări si cereri, că să se amene continuarea pre mane fiindu 2 ore trecute.)

Presedintele cu invoirea oratorului amena continuarea pre mane di.
„Alb.”

D'in districtulu Zarandu.

Bai'a-de-Crisiu, 12. aprile, 1872.

Onorabili cetitorii ai acestui diurnulu si voru aduce, pote, a-minte, că terminulu pentru nou'a restauratiune a districtulu nostru a fostu defiptu pre 10. aprile a. c., ceea ce s'a publicatu si in colonele acestui prea-stimabilu diurnalu.

Nu voiu a osteni pre on. cetitori cu o descriere mai lunga a celoru intemperate, ci voiu enará, cătu se pote de scurtu, numai momintele cele mai interesante si apoi resultatulu alegeriloru de oficiali.

Magiarii d'in acestu districtu, de-si se afla in unu astfelu de numeru, in cătu abié se observa d'in immensa majoritate a romaniloru, totu-si au voitu, că in corpulu oficialiloru să aiba chiaru atăti-a individi, căti si romanii, éra romanii loiali si justii, precum sunt ei de la natura, li-au tacutu atâte concessiuni, căte numai s'au potutu, (precum se va vedé mai la vale) si totu-si, daca i vei intrebá, voru respunde, că nu sunt de ajunsu representati; ei aru fi doritu mai multu, aru fi doritu totu.

Siedinti'a reprezentantiei s'a deschisu la 10 ore demaneti'a (10. aprile), fiindu presentii mai toti membrii de comitetu, atátu cei virili, cătu si cei alesii; dupa deschidere nu-mai decâtu fostulu vice-comite Dr. Iosifu Hodosiu a rostitu unu discursu *) prea-interesantu, intreruptu mai de multe ori de vivate fragorose si strigate: s'è traiesca! prin care depuse mandatulu seu si alu colegiloru sei oficiali si prin care aretá cu cifre starea presenta a districtulu.

Dupa acestea apoi s'a purcesu la alegerea oficialiloru, a carei resultatulu este urmatoriu:

1. Vice-comite s'a proclamatu: Dr. Iosifu Hodosiu.
2. Protonotariu: Sigismundu Borlea.
3. Fiscalu de comitatu: Georgiu Secula.
4. Doi assessori la scaunulu orfanalu: Ionu Simionasiu si Demetriu Popu.
5. Tutore publicu: Constantinu Talosiu.
6. Vice-notariu: Ionu Vlassa.
7. Perceptore: Pietsch Antal.
8. Ratiaciniistu (esactoru): Antoniu Cuteanu.
9. Fisicu: Dr. Reichenberger Zsigmond.
10. Trei chirurghi: Ionu Rusu, Lengyel István si Suchi Albert.
11. Trei pretori de cercu: Ladislau Popu, Gratiianu Popu si Veres Albert.
12. Inspectoru de padari: Nicolau Hentiu jun.
13. Veterinariu: Karácsonyi Sándor.
14. Comissariu de drumuri Kádár Antal.
15. Ingineriu: Heinrich Károly; apoi comitele supremu a numitu:]
16. Comissariu de persecutori pre Brády Leopold.
17. Archivariu pre Hubrich Theobald.
18. Protocolistu si espeditoru: Erdős Károly.
19. Patru cancelisti: Georgiu Lucaciu, Nemes Albert, Moise Bota si Veres László.
20. Litografu: Ionu Covacin.

Éca darsa intre 28. de oficiali, romani sunt 15. si unguri 13, va se dica, numai cu duoi romani mai multi; miaru placé să vedu, care majoritate de magiari d'in intrég'a tíera ungueresca si Ardealu, a fostu asié de justa si ecuitabila facia cu romanii, precum s'a aretatu — si de asta-data — majoritatea romana d'in Zarandu facia cu magiarii?

D'in Tractulu Losiardului, in Marte, 1872.

Dle Red. ! In Nr. 27. alu pretiuitulu diurnalu „Fed.” dlu Gr. Puscariu, preotu in tractulu Lusiardului, se scola si incérca — vedi domne — a deminti cele publicate de mine in Nr. 14. alu acestui diurnalu, dicundu, că eu am aseratu o multime de „neadeveruri” contr'a unoru preoti, cari atátu in speciale, cătu si in generalu fără picu de partialitate percurgu cursulu loru, mai alsu candu e vorb'a de caus'a nationala, scolara si religunaria.

Eu d'in parte-mi, mi-retragu cuventulu, daca acésta lauda vi-o va atribuf altu cine-va-si, nu dta, fiindu că te țieni totu de una categoria cu acei dni, pre cari i laudi, prin urmare vorbesci mai multu in interesulu dtale.

Este forte ridiculu, candu dici, că „preotii d'in tractulu Losiardului si-arú dá chiaru si sufletulu pentru cultivarea noiei generatiuni.”

Eu cugetu (si credu că si dta) că scolele sunt bas'a noiei generatiuni. Inse spre ajungerea acestui scopu se receru: Invetiatori practici, diliginti, cari diu in-tractulu nostru cam lipsescu, afara de vre'o 3—4, despre cari sum convinsu, că sacrificandu-si cu cea mai mare voia si zelu sanetate, viétia si totu ce au mai scumpu, aru voi, că nou'a generatiune, pentru carea sunt respundietori inaintea lui

*) Lu-vomu publicá Red.

ddieu si a superioriloru loru, să faca cele mai frumoase progrese, că asié poporulu romanu să pasiesca eu cea mai mare repediune in cultura si educatiune, cari sustienu vieti'a unui poporu.

Sermani invetiatori, de ati avé prassa in gradulu superlativu, diligintia extraordinaria; de vi-ati sacrificá totulu, tote sunt in daru, că-ci de aru fi maiestrulu ori cătu de capace, daca materialulu i lipsesce, ce pote face?

In mai multe ronduri dandu-mi-se ocaziune, am cerعاتu pre mai multi colégi ai mei, si mergundu in scola, carea me intereseza mai tare cá ori-ce, spre cea mai mare dorere vediui pre colégi mei, că propuneáu la 15—20 de prunci. Intrebandu-i că pentru ce nu frecunteza scol'a mai multi prunci? mi-respunsera: că ce potu face ei?

Si intru adeveru noi invetiatorii d'in acestu tractu mai nemicu nu potemu face in asta privintia, că-ci de-si facemu regulatu conspecte de neglegere, tote sunt in daru, ba ele au chiaru si urmári daunose pentru noi. Ar' fi forte de doritu că dnii preoti in beserica să deslucésca si arete poporulu necesitate si scopulu scoleloru nu numai odata séu de 2 ori intr'unu anu, ci in tota dominec'a, si de buna séma una vorbire parintesca ar' produce, in efectu multu mai favoritoriu, inse dorere pucini preoti de acesti-a avemu in acestu tractu, inse unde sunt astu-felu de preoti, si rezultatele sunt frumoase, d. e. in Losiardu. Dlu preota de aici (fi-a-i disu spre lauda) atátu de tare a atrasu poporulu, in cătu scol'a e frecuentata de unu numeru mai mare de scolari, de cătu in ori care alta comuna d'in acestu tractu.

Te intrebú, Dle Puscariu, că pusu-ti-ai sufletulu pentru nou'a generatiune, candu in Doba, parochi'a Dtale, d'in 150—160 prunci obligati a frecuentá scol'a, abié frecuentéza 30—35.

Ér celelalte comune d'in acestu tractu stau si mai reu, asié încátu de multa ori la esamene se afla câte 3—5 prunci.

De aci se vede, dle Puscariu, cătu adeveru cuprinde fras'a prin care dici: „că preotii d'in acestu tractu si sufletulu si-l'aru puné pentru nou'a generatiune.”

Te rogu dle Puscariu, că, de-si eu cá „semi-doctu” (precum me numesci), am vatematu ore-care persona, să unmi iei cá crima.

Cu aceste inchiau si remanu alu Dtale, etc.

Unu invetiatoriu tractualu.

VARIETATI.

*(Inscriptiunea commemorativa) ce s'a facutu illustrulu cetatienu italianu Mazzini:

I O S I F U M A Z Z I N I

Italianu d'n Genu'a nascutu la 1805. si mortu la 1872.

BARBATU DE STATU

voi si creá Itali'a un'a!

FILOSOFU PROFUNDU

concepú fraternitatea universala a poporeloru.

REPUBLICANU

iubi multu si nu urí pre nime.

MARE APOSTOLU ALU ADEVERULUI

combatú cu energia escessele reactionarie, cari infruntau opera lui.

PATRIOTU ONESTU

se oppuse cu fortia si nobletia

DESFRENATEI DEMAGOGIE

care se incercá se supprime, c'i falsele

doctrine ale cosmopolitismului,

sentimentulu de natiunalitate si de familia.

LA PISA, PRE PATULU SEU DE MORTE,

aretá urmasiloru sei curend'a emancipatiune a poporeloru!

ITALYA INTREGA LU PROCLAMA:

P A R I N T E L E P A T R I E I ! ! !

*(In baile) de carbuni de petra de la Petrosieni, si anumitu la loculu Petri'a a eruptu focu, care neci acum nu s'a potutu stinge si pentru ace'a numai cu greutate si nu fara periculu se pote lacrá la scoterea carbuniloru. E mare temere, că foculu, sa consumá si sutele demii centenarie de carbuni, cari s'au sposu d'in acelu loc.

*(Ministeriulu de comerciulu) a concessu comunei Capusiulu-micu, d'in scaunulu Mediasului, in Ardélu, a tiené in tota sambet'a tergu de septemana, impreunatu cu tergu de vite.

(Bibliografia.) Au estu de sub tipariu: Cultura de practic'a gradinaritului si de economi'a casei, compusu de Georgiu Vintila abs. de economi'a rurala si profesore la scol'a reale si comerciale in Brasiovu, si se afla de vendiare la autorele seu. Pretiulu face 80 cr., cu tramiterea pre posta 86 cr., éra pentru Romani'a 3 lei noi. De la 10 esemplarie se dá unulu rabata.

Cuprinsulu: Gradinari'a.-Cultur'a legumeloru preste totu si in specialu. — Pastrarea legumeloru. — Prasirea, crescerea si altoirea pomiloru mari si mititei; Cultur'a pomiloru in stare roditoare, — bolele pomiloru si vindecarea loru. — Pastrarea pomeloru.

E c o n o m i ' a C a s e i. Uscatulu si muratulu legumeloru; Uscatulu pomeloru; Uscatori'a. — Intrebuintiarea pomeloru cá leguma. Facerea nectarului, a cidrului si a vinarsului de pome. Saratulu, afumatulu si pestratulu carnei, slaninei, pescelui si alu limbiloru. Prepararea siince-loru. Facerea de cartabosi si carnati. Ce-va d'in bucataria. — Pestrarea oueloru. — Facerea paniei. — Ce-va d'in lap-taria. Facerea sapunului. Spalatulu rufeloru. — Scoterea peteloru. — Sterpirea moliloru si a altoru animale moles-tatore etc.

Opsiorulu este indisstratu cu 60 de ilustratiuni si compusu intr'unu stilu cătu se pote de popularu si intoc-mitu asié încátu tenerimea cu ajutorulu invetiatoriului să se pota orientá fara multa siovaire. Pre de alta parte credu că ar' aduce si mai grabnicu ajutoriu propunendu-se poporulu de către invetiatorii séu preotii nostri, in díle de serbatore séu de domineca. Inse, că ostení'a să fia incoronata de celu mai bunu resultatulu, e de lipsa, a se infintia la fie-care scola căte o economi'a de modelu, care să o lucre invetiatoriulu in regia propria, cultivandu totu felulu de plante, de la care se pote asteptá folosulu celu mai mare. Astfelu invetiatoriulu aretandu poporulu teoretice si practice ce este de facutu in economi'a, va cascigá si dinsulu si poporulu. (Despre susu memoratele economie rationale séu de modelu mi voiu luá libertate a tractá intr'unu articulu specialu). A sositu or'a suprema, aici ni-a mai remasu terenu de activitate, numai o economi'a rationala ne pote mantui de nădă-sirea si ruina ce ne amenintia. A fi inertu pre terenule economicu nu insemna neci mai multu neci mai putienu, decâtu a disparé de pre faci'a pamentului. Videant consules.

Mi se va obiectá, cum să-si formédie invetiatorii o economi'a rationala, care consisté d'in mai multe ramuri si nu numai d'in gradinaritu? De acésta inca m'am ingrititu. Speru că nu va trece anulu 1873 si economii nostri voru avé in legatura cu cursulu de practic'a gradinaritului unu opu completu de economi'a rurala, (cuprindiendu si cultur'a viiloru, a vermiloru de matasa, precum si stuparitul) tractatu conformu progresului, — ce l'au facutu esperinti'a si sciinti'a până acum si mai alesu in cesti vro 30 ani d'in urma. *)

Convocare.

De-ora-ce comitetulu comitatense alu Aradului este convocatu pre 22/10. Aprile a. c., — de-ora-ce in siedinti'a comitetulu acestui-a se voru pune la ordinea dílei nu numai obiectele ordinare, ci si extraordinare, precum si compunerea comisiunii centrale a comitatulu pentru afacerile la alegerea ablegatiloru dietali pentru diet'a viitoria a țierei; — ér' de alta parte dupa intielesulu statuteloru Reuniunii nostre politice-nationale a totoruru Romaniloru d'in comitatu Aradului in totu anulu regulatu prima-ver'a trebue să se conchiame adunarea generala a Reuniunii nostre politice-nationale: grabescu prin acésta a convocá adunarea generala a Reuniunii nostre politice-nationale, si a defige spre acestu scopu terminulu siedintiei, in localitatea indatinata, pre diu'a premorgutoria a congregatiunei comitatense, adeca: pre 21/9 aprile, a c. la 4 ore dupa media-di.

Obiectele de pertractare voru fi:

1. Raportulu presidiului despre activitatea comitetulu centralu si a sub-comiteteloru in decursulu anului trecut.
2. Alegerea presiedintiloru si a notariloru Reuniunei si respectivu a comitetulu centralu.
3. Dispusetiuni necesarie facia cu alegerile ablegatiloru dietali in comitatu, cari ni stau inainte.
4. Obiecte pertractande in comitetulu comitatense referitorie la interesele nostre nationale d'in comitatu.

Pre candu mi tienu de detorintia a aduce acésta convocare la cunoscentia publica, nu potu interlasá a nu atrage atentiunea oneratiloru membri ai Reuniunii nostre politice nationale asupra momentositatii acestei siedintie si totu-o-data a nu apellá la cunoscutulu si neobositulu zelu natiunalu alu dloru membri ai Reuniunii, cá cu privire la causele vitale ale romaniloru d'in comitatu Aradului, si anume: alegerea presiedintiloru si dispusetiunile pentru alegerile ablegatiloru dietali — să se adune in numeru cătu mai insemnatu, si să sacrifice timpulu recerutu la participare in siedinti'a convocata.

In fine provocu pre dnii presiedinti si membri ai sub-comiteteloru Reuniunei, cá si d'in partea loru să midilocesca inscintiarea membriloru Reuniunei si de-osebi a membriloru comitetulu comitatense despre momentositatea causeloru amintite, si să nesucsca a indemná pre toti la infacisiare si participare.

Pest'a, in 13/1. Aprile, 1872.

Demetriu Bonciu
Vice-presiedinte alu Reuniunei pol. nat.
d'in comitatu Aradului.

*) Sunt rogare tote dinariile nationale cis- si transcarpatine a reproduce acestu anunciu intre varietati, barem si numai in estrasu.

Sciri electrice.

R o m'a, 13. aprilie. Aici era-si se afirma cu securitate, ca contele Trauttmansdorf nu va reprezenta mai multu Austri'a la scaunulu papale; imperiulu austriacu si germanu voru comunica de aci incolo numai prin plenipotentfari cu vaticanulu.

B u c u r e s c i, 13. aprilie. Dupa unu concludu alu consiliulu ministerialu, ministrulu de finante, Mavrogeni, va merge in persona la Berlinu pentru a supraveghia annullarea obligatiuniloru vechie ale caililoru ferrate.

M a d r i d u, 13. aprilie. Intre truppe si insurgenti nu s'a intemplatu inca neci una lovire, cesti d'in urma numai decatu se imprascia la apropiarea militiei; guvernulu s'a ingrigitu de tote mesurele necesarie pentru a supprime insurrectiunea in totu loculu, unde ar' da se errumpa.

C o n s t a n t i n o p o l e, 13. aprilie. In Aleppo (Asi'a mica) s'a semtitu unu cutremuru de pamentu, care tiendu 30 secunde. Optu persone fu re ucisse, si mai multe edificie ruinate. Orasielc Antiochia si Suedie inse fure mai de totu nimicite. — Generalulu Ignatieff caletoresce asta-di la Crimea.

C o r f u, 13. aprilie. Vaporulu „Oceanus“ de pre fluviulu Mississipi a arsu; d'in 100 persoane erau pre naia, numai 30 au scapatu.

N e u - I o r c u, 13. aprilie. Republic'a Guatemala a anuntiatu resbelu republiceloru San Salvador si Honduras.

B u c u r e s c i, 13. aprilie. Ministeriulu face conosciutu, ca terminulu licitatiunei pentru cladirea callei ferrate de la Iasi pana la confinele russesci este defiptu pre 9. iuniu a. c.

B e l g r a d u, 14. aprilie. Turcii au ucisu unu officieru serbescu la confine, inse pre pamentu serbescu.

O d e s s a, 14. aprilie. Emigrandu Mennonitii, Russi'a sudica este amenintata cu una crisa agricolara.

N e u - I o r c u, 14. aprilie. Asiè numitii anti-Grant-republicani au tienu eri unu meetingu, in care s'a decisu unanimu a se face una resolutiune, in care se se dechiare pentru proclamatiunea conventiunei liberale de la Cincinnati. Conducatori celi mai eminenti ai diurnaleloru sunt presiedintii coaliatiunei democratiloru si a asiè numitiloru republicani contrari presied. Grant.

P e t r u p o l e, 15. aprilie. Rascolnicii rus-

scesi d'in Bucovin'a s'au rogatu, ca se pota reintorna in Russi'a.

Propriet., edit. si red. respundiet.: **ALES. ROMANU.**

Sifilitic'a si impotentia,

fla vechie seu de curundu nascute,
se voru trata dupa metodu homeopaticu de Dr. I. Ernst, Pest'a, strad'a idoliloru nr. 6., etagiulu II., usi'a nr. 15., de la 2—5 ore dupa media-di.

Aceste morburi se trateza a dese ori in modulu celu-

mai usioru cu dose mari de iodiu si argintu viu, si acest'a se face numai spre ajungerea unui resultatu momentanu. Pacienti vindecati in modulu acestu-a voru cadé mai curundu seu mai tardiu in morburile cele mai infricosiate, incatu inca in aducele betranetie voru avé, dorere, a suferi greu de consecintiele acestei tratari usiore si superficiale. Seutu contr'a acestoru feliu de periculu ofera metodu de tratare homeopaticu, care, precum este conosciutu, nu numai ca vindeca dorerile cele mai invehite, ci efectulu lui este asiè de binefacatoriu, incatu nu lasa nice cea mai mica temere de urmari rele. Diet'a ce se va prescrie este simpla si usioru de tienu.

(12—12)

Azienda Assicuratrice

reg. priv.

d'in TRIESTU,

este institutulu cel mai vechiu de assecuratiune in Austro-Ungari'a, susta da la an. 1822,

ipotec'a i se urca la optu millione florini,

implinesce totu feliu de assecuratiune:

- a) in contra focului: de edificie, obiecte mobile, masine, totu felulu de manufactura, deposite de grau si victualie;
- b) in contra grandinei: pre langa restituirea completa a valorei obiecteloru assecurate dupa estimarea daunei;
- c) pre vietia omului: dupa tote modurile si combinatiunile avantajoase, ca: **assecurari pentru casuri de morte**, dupa cari capitalulu assecurat, numai decatu dupa morte se platesce celu assecurat, **assecurari reciproce** — mai cu sema intre barbatu si socia — dupa cari sum'a assecurata numai decatu dupa morte vre-unei parti se solvesce celei remase in vietia; **inzestrari pentru copii**, precum si assecurari si pensii pentru provederea copiilorusi a betranetieloru;
- d) insoteri reciproce de supravetiure;
- e) in contra intemplariloru neasceptate, cari potu ajunge corpulu si vietia omului. Pretiurile de rebonificare (premie) a aziendei se bazeza pre esperiutie de 50. ani si amesuratu periceloru casuale s'a calculatu catu se pote mai ieftinu, adeca asiè, ca asteliu de obiecte, cari delocu seu numai in una mesura forte mica sunt espuse periculu de focu se punu si se considera in rubrica separata; afara de acest'a economii si proprietarii mai mari voeu avé parte de favore osebita. Premie de assecurari pre vietia, dupa etatea respectiviloru, de la inceputu au fostu cu 5—6 la sutu mai ieftine ca la ori care alta societate.

Daunele intemplate se licideza fara aminare si se platescu numai de catu. Informatiuni mai cu de amenuntulu dau filialele „Aziendei“, cari se afla in fla care locu ma insemnatu. Unde inca Azienda nu are asteliu de filiale, se voru constitui, ofertele sunt a se indrepta la representanti'a Aziendei pentru Ungari'a in Pest'a.

Representanti'a Aziendei assecuratrice reg. priv. pentru Ungari'a.

Lichtenberger-Thaly.

(5—5)

Singurul deposit de inventiuni noue in Austri'a.

Admonitiune. Pasta Pompadour, care este adusa in comertulu prin mine si care, prin efectulu seu excelent, a statu in timpul unu mai scur, una aprobara generala, se face efica de unu tempu incoace de mai multe firme, dreptu-voe' incunoscute intiuze pre onoratu publicu, ca adereca'ta si original'a pasta pentru facia numai in depositulu subscrisiunii se pote afla curata. Acesta pasta servesece spre a curati faci'a de orice pete, cozi, pingine, adeca spre conservarea, infumetizarea si intinerirea tipulu. 1 sticluta 1 fl. 50 cr.

Tote sunt cu potintia! Cine ar fi credutu mai inaste, ca se va inventu unu mediu spre a curati ochii la trecerea firului prin urechile acului; prin unu instrumentu simpu si ingeniosu a succese, ca ochii cei mai slabi, chiaru si in-eratu, se pota infira in celu mai subtile acu fara multa incedare, si acestu instrumentu, d'impreuna cu instructiunea, costa annai 25. cr., sorta mica 4 cr.

Pravu brillantinu, este unu felu de pravu non inventatu de metalu, compu-u chimicu, care corresponde pre doplunu namplu ca i s'a data. Unu obiectu de metalu pretiosu seu nepretiosu, care are pete urite, invehite si necontrastibile, trebnese stersu neloru cu acestu pravu si indata primesece facia brillanta. Acestu pravu curata si poliera obiectulu cu una infila surprindetoria. 1 sticluta, d'impreuna cu avisarea, 25 cr.

Compositiune de politu. Unu mediu locu nepretiosu, cu care se curata, cu cea mai mare usuretate si fara neci una ostentia, si-pote poli frumusu mobile invehite si intunecate, si alte lucruri de casa. Una sticluta, d'impreuna cu avisare, e de ajunsu pentru una garnitura intrega de mobile, costa 60 cr.

Globu de curatitu argintulu, este unu mediu-locu excelentu spre a face se luceasca cu si candu aru si none, tote obiectele de metalu deventu l'ntunecate (orbe), este n'asparatu de trebuintia pentru argintari si aurari. 1 bucatu 5 cr.

Pravulu de argintulu face forte a-dese-ori servitie excelente; acestu a argintuza in cateva minute ori-ce metalu pentru tempu indelungatu si se recomanda cu deosebire pentru obiectele platece cu argintu, cari si-au schimbatu colora. Obiectele de pacfonu se pota preface in argintu. 1 pachetu 25 cr.

Unu regulatoru pentru ori-ce felu de orologiu este orologiu de sora cu compasu, regulaju, si este forte de recomandat fl-caru omu, de-ora-ce dupa acestu orologiu, in adereca siguru, se potu indrepta tote orologia mecanice. 1 bucatu, fina 25 cr.

Lacate americane patentate de asiguranis, au una constructiune minnata si sunt sigure facia cu ori-ce felu de infractiune. 1 bucatu, sorta mica, 30, 40, 50 cr.; 1 bucatu, sorta mare, 70, 90 cr. pana la 1 fl.; 1 bucatu mare cu dote chiale 1 fl., 1 bucatu pentru lacate (traiete) de voiazin 25, 40 pana la 50 cr.

Viesu excelentu, amestecat cu canicinu, da unu lustru ca de lacu si face peles traimca. 1 sticluta (de unu fontu) 30 cr.

Sentire pitoreloru de umediela este de recomandat fl-caru omu spre conservarea sanetati. Prin intrebuintarea excellentel appature (una materia de lustru) Metzger-iane, carea moia peles si o face impenetrabile, incatu nice dupa cea mai lunga ambleru cu calciniu prin apa nu se sente umediela si astu-feliu corespunde scopulu in cea mai mare mesura. 1 butlica a 60 cr.

Cerusele cu masina oferu unu mare avantaju, elo curtiu pre omu de moles'a acutire si sunt assecurate contr'a ruperii verfului. 1 bucatu in lemu 10 cr., in osu 15 cr.; 1 bucatu d'impreuna cu leu de pena si cutu 90 cr., 1 impletu-a a capetiei, de ajunsu trei lune, 10 cr., 1 bucatu gummi de rasu pentru cerusa si tinta 5 cr.

Inelle pentru ochiuri de gaina, facute d'in lana de Angora. Una duzina 25 cr.

Pravu de spalatu. Prin intrebuintarea acestu pravu la spalatu se curtiu lem-pu, lucru si bani. Celu mai mare avantaju este lasu, ca se curtiu rufele mai multu ca prin ori-care situ mediu-locu. Unu pachetu de unu fontu 20 cr.

Tinta magica (farmecatori) se pote intrebuinta in gluma si seriosu. Una epistola scrisa cu acestu tinta remane chiaru si pentru ochiulu celu mai ageru unu secretu eternu; numai acestu-a o pote curi, care possiede avisarea si aplicatiunile recerute. 1 sticluta 20 cr.

Mediu-locu practicu pentru a senti pantalonii, in tempu plouosiu, de intinare si murdaria. 1 parcheta 5 cr.

Celu mai nou pravu pentru rugina, garantatu, mediu-locu spre a delatura ori-ce patu de rugina d'in pandia, matasa si d'in ori-ce felu de materia (stofa) fara exceptiune, precum si d'in obiecte de ocieulu si de feru. Unu pachetu 35 cr.

Lustru (lacu) de pele angliesu, prin care ori-ce specie de pele capota una curatitate si unu lustru frumosu ca ogind'a. 1 bucatu mica 25 cr., mare 45 cr.

Oleu liquidu, este mediu-loculu celu mai n'asparatu de trebuinta in ori-ce casa, de-ora-ce cu ajutorulu lui pote face cine-va singuru diferitele reparature, ce se ivescu in casa; acestu oleu tiene anni intregi si se pote intrebuinta in stare rece. — Una butlica mare 20 cr.

Imbracaminte de patu, fara mirozu si nepenetrabile spre a impedece strabateru udului; se intrebuinta la copii, bolnavi si femei leuse (chendele, pre patulu de nascore). 1 bucatu 80 cr., fl. 1, 20, 1, 50, 1, 70.

Eteru de ansore saponina c. r. priv. delatura in cateva minute tote petele de ori-ce nume si de pre ori-ce felu de materia, fara exceptiune. Acestu non productu intrece prin efectulu seu tote fabricatele de acestu natura, de-ora-ce nu vatama nice chiaru cea mai fina coloru si uca indata, fara a lasa mirozu. Este de recomandat cu deosebire si pentru curatirea mansuiloru. 1 butlica, d'impreuna cu avisare 40 cr.

Cimentu (lutu) universalu de Parisu servesece spre a impreuna nu numai sticla, porcelanu, petru, spuma, lemu, etc. asiè incatu se nu se mai desface, si spre a impreuna chieru lucruri diferite d. e. lemu cu metalu, sticla cu porcelanu etc. asiè incatu se devina unu corpu. 1 pachetu de acestu mediu n'asparatu in ori-ce casa numai 10 cr. — Accelusa-si cimentu in stare liquida, f'acta, 1 butlica 30 cr.

Perie de dinti electrice, prin cari se pota conserva dintii curati, albi, sanetosi si fara mirozu, fara a intrebuinta pasta de dinti seu alte medicamente, ci numai cu apa curata. Spre a pota avé mare trecere, pretiulu unei bucati s'a f'osatu numai la 60 cr.

Marce de sigilatu epistole, cari pentru comoditate, ofinetatesi si pentru incalzirea cea siguru sunt de a se preferi oblateloru si cerei roste, in calitate forte fina, cu firma, insalgie, nume seu monogramu dupa placu. 500 bucati fl. 1, 30, 1000 bucati fl. 1, 60.

Oleulu de nuc este celu mai bunu pentru a tiene perulu in stare recenta si pentru a da perulu sursu seu deschisu celore finchis; tote preparatele chimice sunt stricose. Me senti onoratu a pota incunoscintia pre onoratu publicu, ci possiedu unu depositu de oleu de nuc nefalsificatu, prospectu si dupu rafinat. Una butlica, mica 25 cr., mare 45 cr.

Nocele masine de a prinde pucei se potu capeti, 1 bucatu 20 cr.

Pene regulatorie, cari se potu indrepta dupa ori-care mana si ori-ce papiru, asiè incatu cu un'a si acestu pene se potu face trasu-re cele mai fine, precum si cele mai grose caligrafice. 12 bucati 24. cr.

Otrava patentata pentru stirpirea totoruru sloreciloru, clotianiloru, nevastueloru, soboliloru. Vendiara este garantata. 1 cutia mare de tinichea 1 fl. v. s.

Mediu-locu radicalu spre a stitpi ochii de gaina celu multu in optu ditte, fara a li se mai vedé urm'a. Acestu mediu de nou infatu intrece pre tote de pana acum'a si de ac'a se vinde pre garantia. — 1 sticluta, d'impreuna cu aplicatiunile recerute, 40 cr.

Singurul depositu in Austri'a de oleu de Arnica nefalsificatu, care contine miraculosulu ef'ctu, de a alungu dorerea de capu de a intiri peles capulu si nervii, si astu-feliu a promove cresce-a perulu in tempu forte scurtu, chiaru si in locuri p'ostigo; etu delatura chiaru si matreli'a ce se forma pre capu. Cu medicinu n'a se intr-buitiese acestu oleu la stitviri, scuritari, fructare de memore, ruma, sprind-eri, etc. Mai pre largu in doerentia accutia. 1 butlica 1 fl.

Pasta de pele cu canicinu pentru a curati peles de stricatinu; de recomandat cu deosebire pentru hamzri de cai, etc. Una cutia de tinichea 60 cr.

Cea mai buna pasta pentru bricia. Prin acestu pasta se curtia acutirea briciulu. 1 sticluta 25 cr.

Reparatu de trebuinta pentru veri-ce casa sunt noui acutitori patentati, cu cari poti acuti intr'o minuta, cu multa usuretate si fara n. ci una ostentia, tote instrumentele de taiatu, precum a forfice, cutia, etc. 1 bucatu numai 35 cr.

Ap'a cea mai buna vienesa pentru stirpirea peteloru, sticla 10 cr.

Encrivelu. Acestu a acuti intr'unu momentu d'in rufe seu d'in alte specii de stofe tote petele de tiuta, recontu, seu v. chie. 1 butlica 25 cr.

Totu ce e neveditu devine vedutu! prin nocele microscopu de posunariu, cari marecu face obiectu de 10—20, —30 pana la 100 de ori, asiè incatu se potu vedé chiaru si armalele d'in ap'a curata de butu, si aceste microscopu se potu intrebuinta in forte multe chipuri, d. e. candu cine-va campera farina, fructe, legume, la lucruri de tisanu, la analizari si scuritari naturalu, etc. 1 bucatu cr. 40, 60, 80, fl. 1, 1, 20, 1, 50.

Morte totoruru insecteloru molesce! prin enentia de non inventata, carea omora tote insectele. Acest'a are calitatea nu numai de a stitpi curandu tote insectele, ci a sentese si de incalzirea loru; de a se intrebuinta contr'a st'initieloru, riei, molitoru, puceiloru etc. 1 butlica mare 30 cr.

Masina practica de astupare. Prin acestu masina se pote astupa ori-ce butela iule si hermetice. 1 bucatu 50 cr. 1 bucatu sorta forte fina pentru fabrico fl. 1, 20.

Masina anglies de destupare cu spenare de levatoru (dragu) Cu astu-feliu de masina chiaru si unu copulu pote, fara incedare a poteloru, a desfundu buteli' cea mai tare astupata. 1 bucatu a 1.

Mastele de ploua d'in materia traimca si nepenetrabila de apa, fara a fi curata; productu anglies. Mastu'a acest'a a astu-feliu facuta, incatu se pote portu si in tempu u celu mai frumosu, de-ora-ce pre isturea a dou'a semena cu celu mai frumosu partiu (paletonu). 1 bucatu, de 42 policaric de lunga, costa fl. 10 50, toti cei-a-liti d'noi policari urmatu cu cele d'in tiera.

Unu documentu intr'deputat despre depolu a intebuintare a unor met. munieri d'in provinca ofera avisare postali oficiale d'in anulu 1869 : 19.000 si d'in anulu 1870 : 22.800 expeditii, facute de subscrisiuni. La acestu anuntulu nu se urca nice un'a d'infirmele de atel.

Restu de un curtu-vre-ati d'in firmele fabricatoru si instalatoru se se comisione de a mar. Istu pre onor. munieri adrese apriti: A. FRIEDMANN in Viena, Praterstrasse Nr. 26. Istu cu va comisi onor. munieri, se va primi indreptu, fl. si se va scribu cu unu documentu despre cea mai arida solutiune.

Admonitiune. De-ora-ce numitii articli se si falsifica, atragu atentiunea onorab. publicu, ca numai in depositulu subscrisulu se potu afla curati. List'a pretiuriloru totoruru obiecteloru, ce se afla in depositu, se da gratis.

Totu-una-data facu atenti pre onorab. locuitori d'in provinca a supr'a departemintulu meu de comisiune, este uniculu in felulu acestu-a, care esecuta iute si ef'finu ori-ce comisiuni, in ori-ce privintia, este deci de recomandat la numeroase comandari.

A. FRIEDMANN in Viena, Praterstrasse Nr. 26.

(9—14)